

Vauhtiin päästään – riskejä edessä

Työn ja talouden tutkimus LABORE

18.4.2024

Juho Koistinen, ennustepäällikkö

Labore

Vauhtiin päästään

- Talous piristyy loppuvuotta kohti ja vauhdikkaammin tulevina vuosina
- Rakentamisen ongelmat painavat kuluvan vuoden ennustetta
- Ennustejakson loppupuolella yksityinen kulutus ja vienti parantavat näkymiä
- Rahapolitiikan keveneminen vaikuttaa montaa reittiä
 - Vientinäkymät
 - Investoinnit
 - Yksityinen kulutus

Tuotannon suhdannekuvaaja 2015:01–2024:01

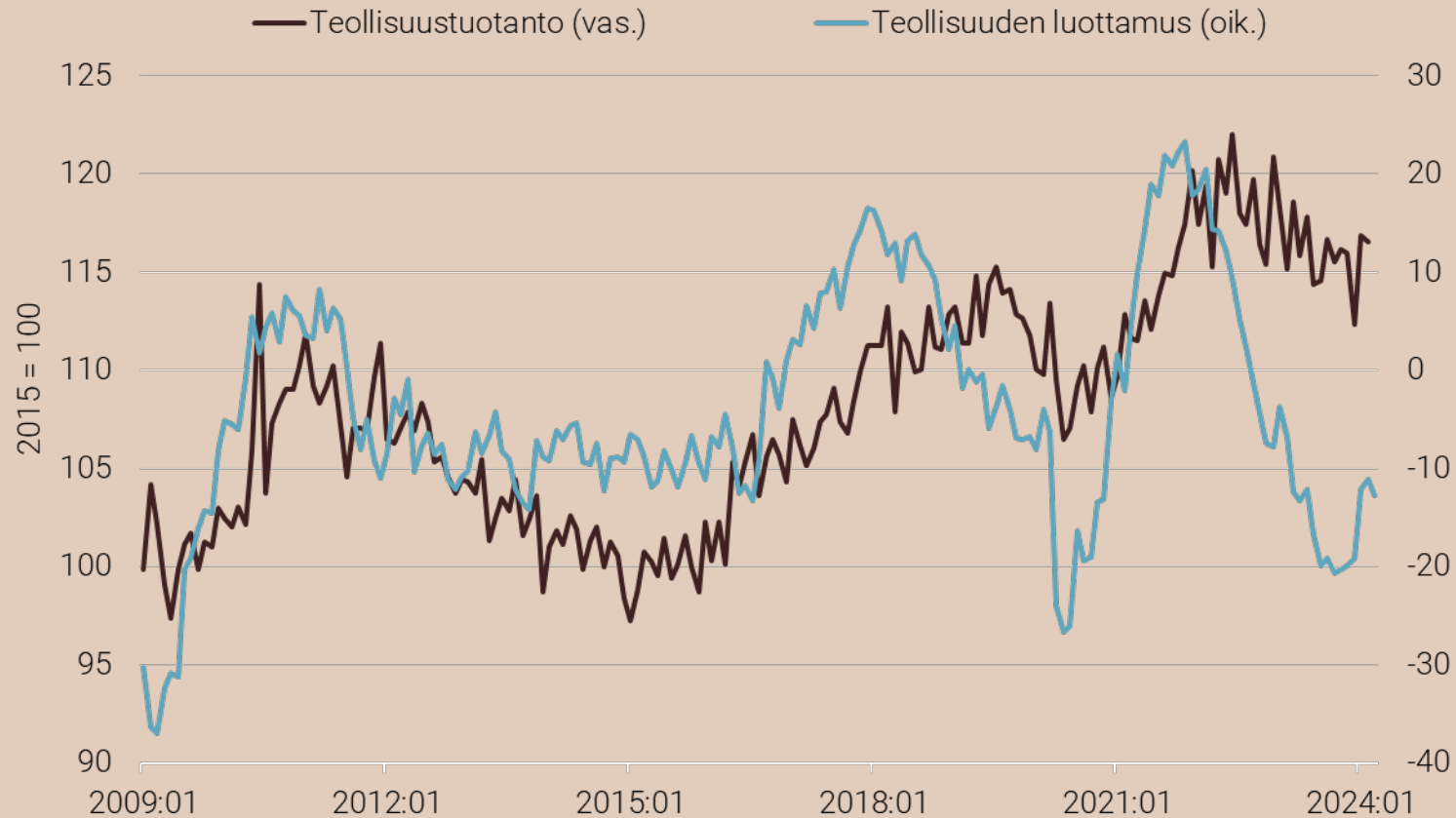

Lähde: Tilastokeskus.

Kevään talousennuste vuosille 2024-2026 | 18.4.2023

Labore

Teollisuustuotannon volyymi-indeksi ja teollisuuden luottamus 2009:01–2024:03

Lähde: Tilastokeskus.

Kevään talousennuste vuosille 2024-2026 | 18.4.2023

Labore

Kysynnän ja tarjonnan tase

	Mrd. €		Määrän muutos (%)		
	2023	2023	2024	2025	2026
Bruttokansantuote	277,6	-1,0	0,4	2,1	2,0
Tuonti	114,9	-7,1	0,2	2,2	2,1
Kokonaistarjonta	392,5	-3,0	0,3	2,1	2,0
Vienti	113,7	-1,7	-0,9	2,9	2,6
Kulutus	215,6	1,5	0,2	1,4	1,5
yksityinen	145,7	0,4	0,4	1,2	1,9
julkinen	69,9	3,8	-0,2	1,9	0,6
Investoinnit	64,8	-4,2	-1,3	3,1	2,7
yksityiset	53,6	-4,1	-3,0	0,7	3,9
julkiset	11,2	-4,3	7,0	13,5	-1,8
Kokonaiskysyntä	392,5	-3,0	0,3	2,1	2,0

Lähde: Tilastokeskus.

Kevään talousennuste vuosille 2024-2026 | 18.4.2023

Labore

Riskejä edessä

- Talous nousee suhdannekuopasta, mutta elpymisen tiellä riittää riskejä
- Hallituksen sopeutustoimet voivat johtaa ennakoitua suurempaan yksityisen kulutuksen laskuun
- Työmarkkinoiden dynamiikka on koetuksella, ja sopimisen vaikeutuminen voi johtaa uusiin taloutta supistaviin konflikteihin
- Kansainvälinen ympäristö on epävarmuuden tilassa Lähi-idän heikentyneen turvallisuustilanteen ja Yhdysvaltojen tulevien vaalien vuoksi

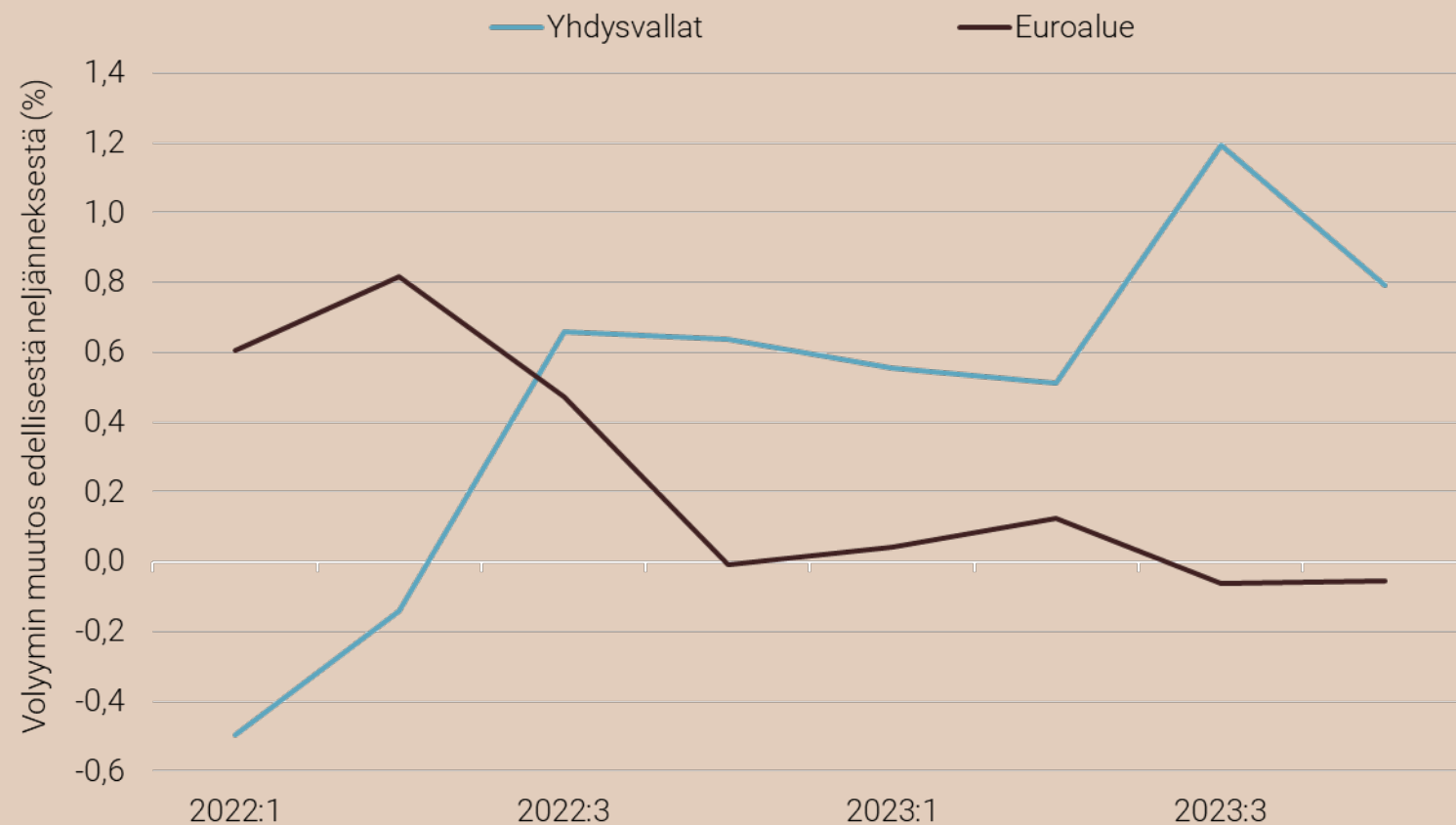
Suotuisan talouskehityksen edellytykset

- Pitkittyneen taantumun välttäminen
 - Pääosin ulkoisten ja pieniltä osin talouspolitiikan varassa
- Työvoiman osaamisen ja liikkuvuuden ylläpito
 - Työmarkkinoiden dynamiikan säilyttäminen on keskeistä
- Julkisen talouden rakenteellisen alijäämän kurominen umpeen
 - Sopeutustoimien on syytä olla ajallisesti ja keinovalikoimaltaan hajautettuja

Kansainvälinen talous

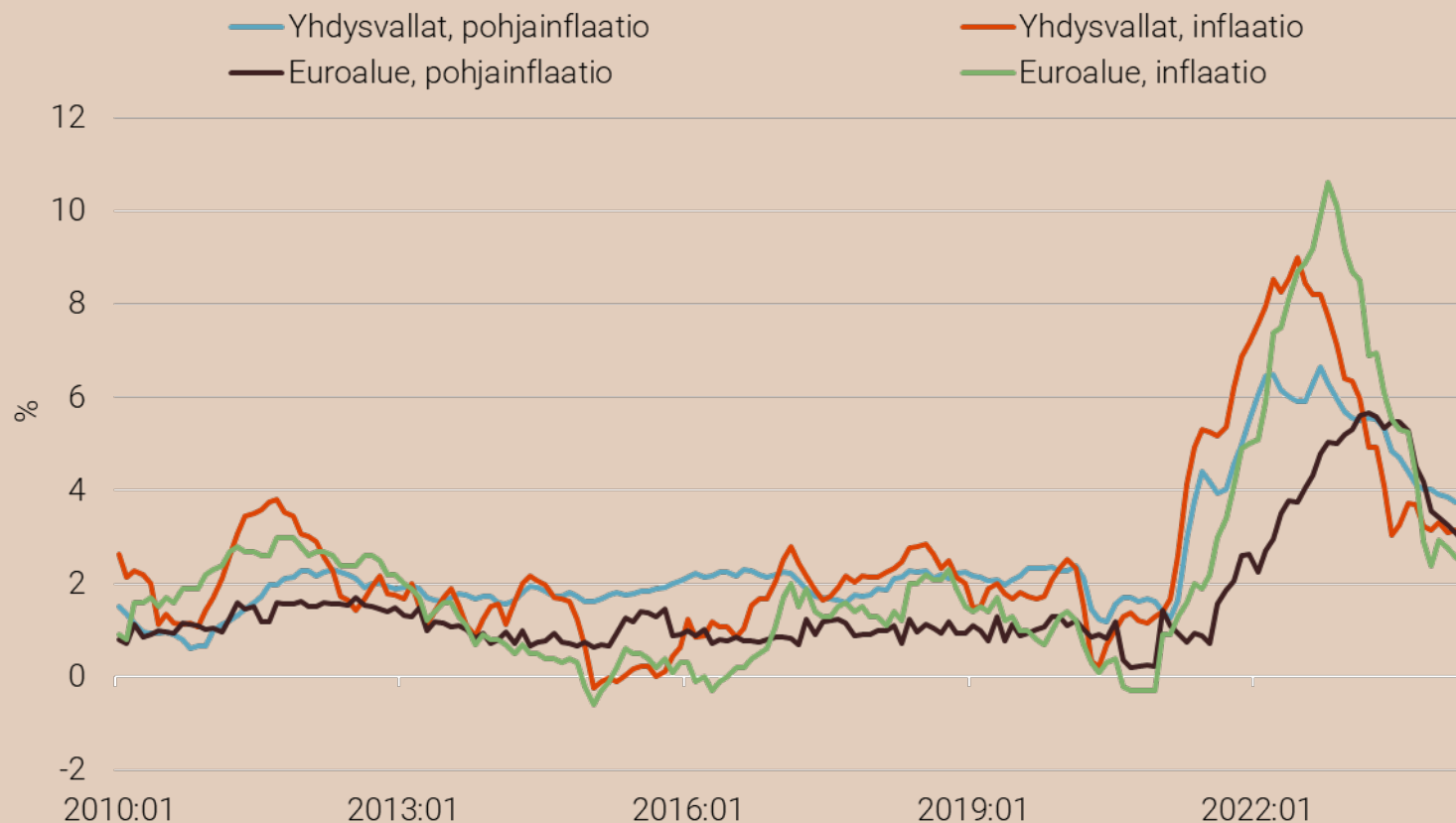
- Euroalueen ja Yhdysvaltojen taloudet kehittyvät merkittävästi eri suuntiin
- Kiinan taloudessa on rakenteellisia ongelmia matalan yksityisen kulutuksen vuoksi
- Kokonais- ja pohjainflaatio ovat hidastuneet
 - Silti epäilyksiä, että inflaatio saadaan EKP:n ja Fedin tavoitetasolle vuoteen 2025 mennessä
- Geopoliittiset riskit ovat kohonneella tasolla, vaikka energiamarkkinoiden epävarmuus onkin laskenut

Bruttokansantuotteen kasvu euroalueella ja Yhdysvalloissa 2022:1–2023:4

Lähde: Federal Reserve Economic Data.

Inflaatio ja pohjainflaatio Yhdysvalloissa ja euroalueella 2010:01–2024:02

Lähde: Eurostat, Federal Reserve Economic Data.

Ulkomaankauppa

- Tänä vuonna vienti supistuu edelleen
- Vienti kääntyy maltilliseen kasvuun ensi vuonna
- Tuonti kasvaa vientiä hitaammin

Tavaroiden ja palvelujen ulkomaankauppa 2006–2026

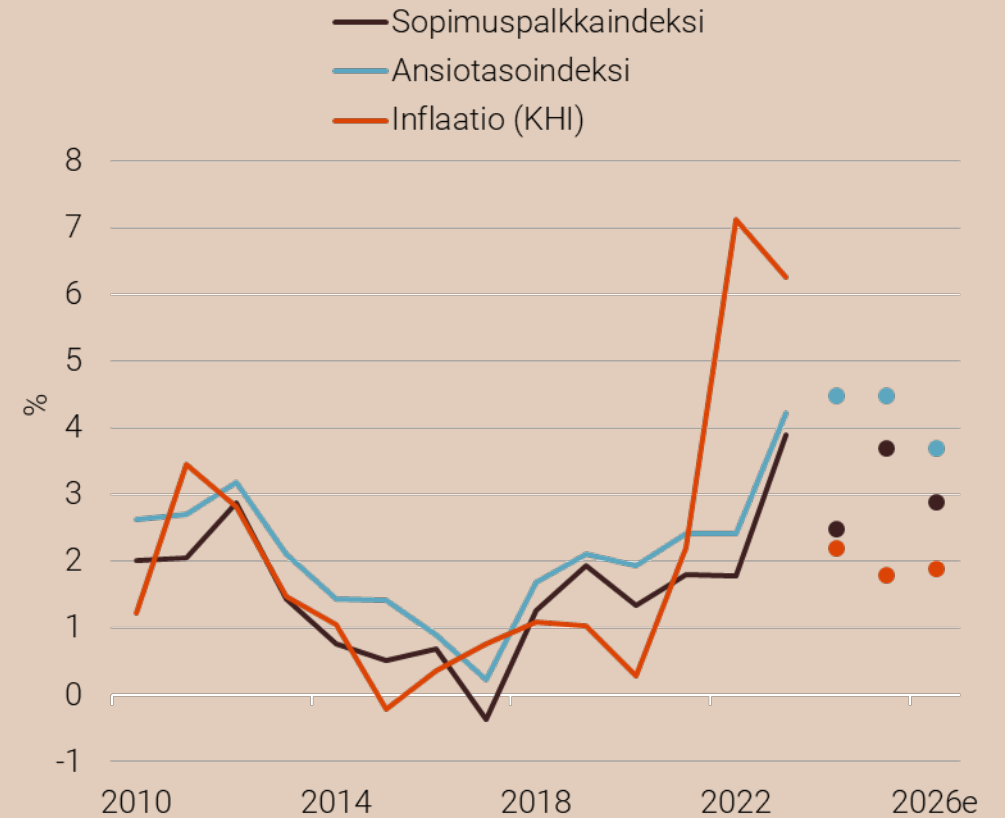

Lähde: Tilastokeskus, Labore.

Työmarkkinat

- Tuottavuuskasvu alkaa kiihtyä suhdannetilanteen kohentuessa
- Työllisyys heikkenee ja työttömyysaste nousee maltillisesti
- Suhteellisen hyvä työllisyys, jännittynyt työmarkkinatilanne ja kiihtyvä tuottavuuskasvu vauhdittavat nimellisansioiden kasvua

Ansiotasoindeksi, sopimus- palkkaindeksi ja inflaatio 2010–2026

Lähde: Tilastokeskus, Labore.

Kotitaloudet ja inflaatio

- Inflaatio hidastuu huomattavasti viime vuodesta
- Yksityinen kulutus kasvaa maltillisesti
- Reaaliensiot kääntyvät kasvuun

Yksityiset kulutusmenot ja säästämisaste 2010–2026

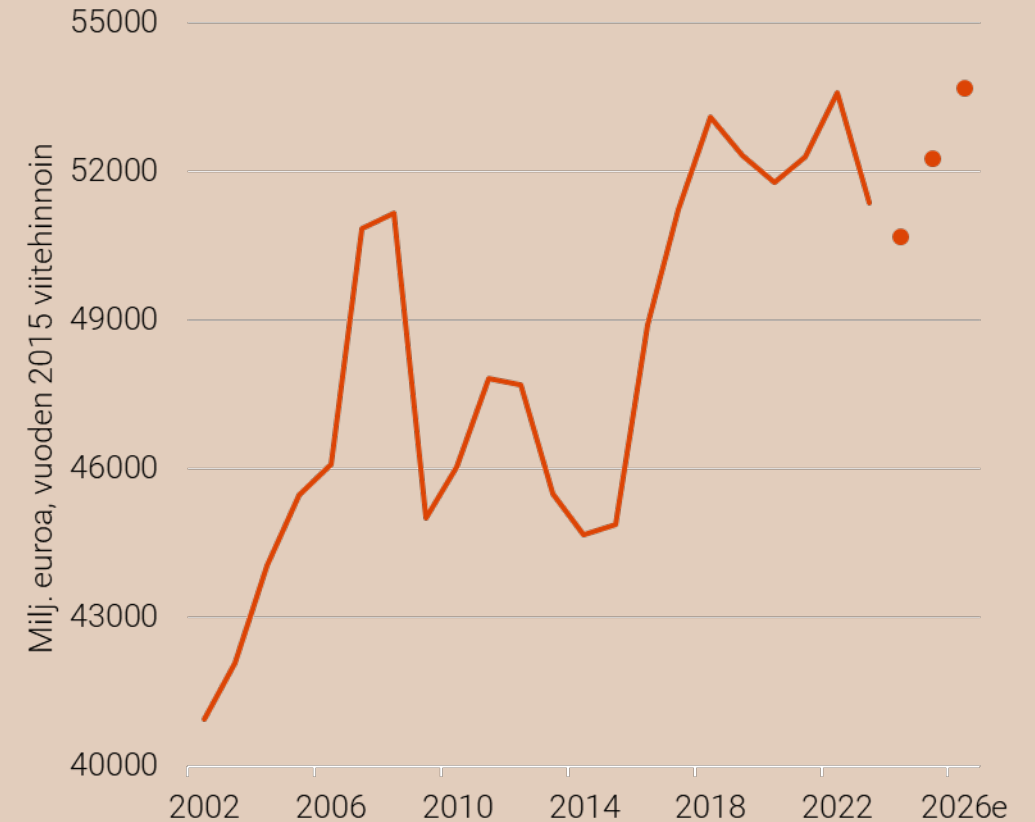

Lähde: Tilastokeskus, Labore.

Investoinnit

- Rakennusalan kriisi jatkuu, eikä käännettä ole välittömästi näkyvissä
- Kone- ja laiteinvestoinnit sekä T&K-investoinnit kasvavat kohtalaisesti
- Suuret maanpuolustushankinnat vauhdittavat julkisia investointeja

Investoinnit 2002–2026

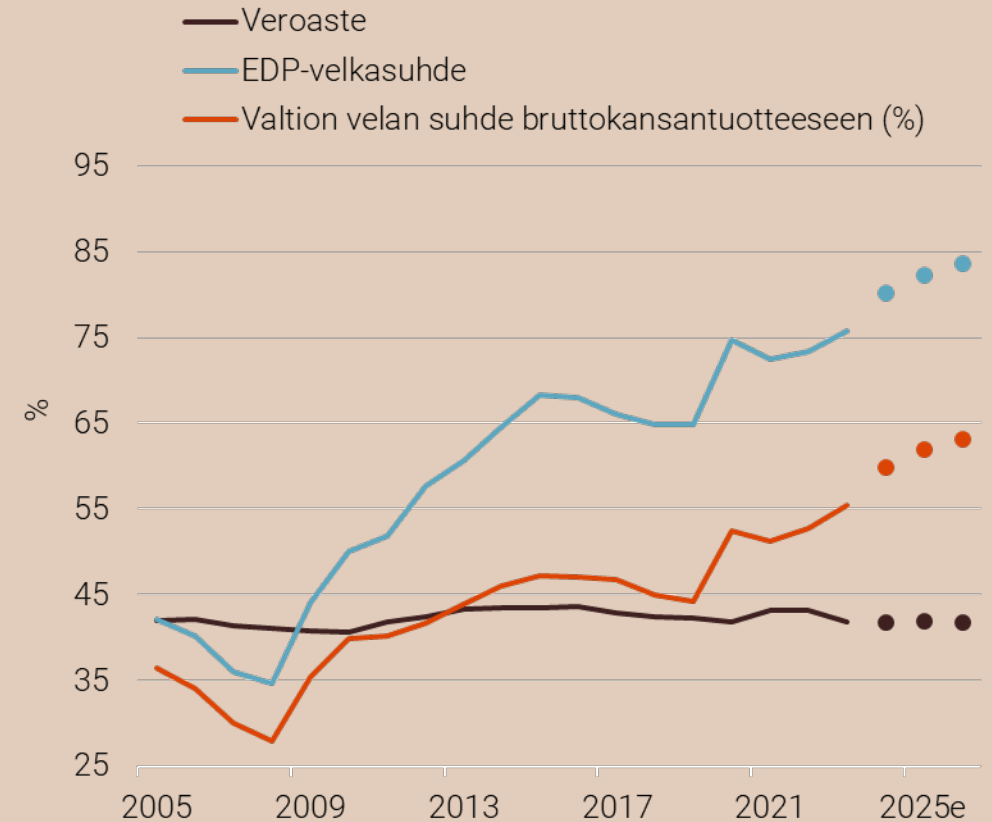

Lähde: Tilastokeskus, Labore.

Julkinen talous

- Valtionhallinto velkaantuu vauhdilla, vaikka oletamme, ettei veroaste laske merkittävästi
- Hyvinvointialueet kasvattavat paikallishallinnon alijäämää
- Sosiaaliturvarahastojen tulot kasvavat korkeamman korkotason myötä

Veroaste sekä julkisen sektorin EDP-velan ja valtion velan suhde bruttokansantuotteeseen 2005–2026

Lähde: Tilastokeskus, Labore.

Politiikkapohdintoja

Mika Maliranta

Labore

Kuinka nousta kuopasta kompastumatta?

- Talouskasvun pahin on takana ja parempaa on edessä => suhdannepoliittisesti kohtuullisen hyvä ajankohta käynnistää julkisen talouden korjaaminen
- Lyhyen aikavälin uhkia
 - Taantuma pitenee ja jopa syvenee ennakoitua enemmän
 - Kotitaloudet saattava alkaa varautua leikkauksiin: säättäminen nousee ja yksityinen kulutus laskee => taantuma syvenee ja pitenee
- Pitkän aikavälin mahdollisuuksia ja uhkia
 - Suomalaisilla yrityksillä on tuottavuudessa "kiinnikurontapotentiaalia"
 - Taantuma leikkaa yritysten t&k-panostuksia
 - Suomalaisten työmarkkinoiden dynamiikka heikkenee tulevina vuosina (ks. Erillisteksti)

Työmarkkinoiden hukattu dynamiikka?

Mika Maliranta

Veera Nippala

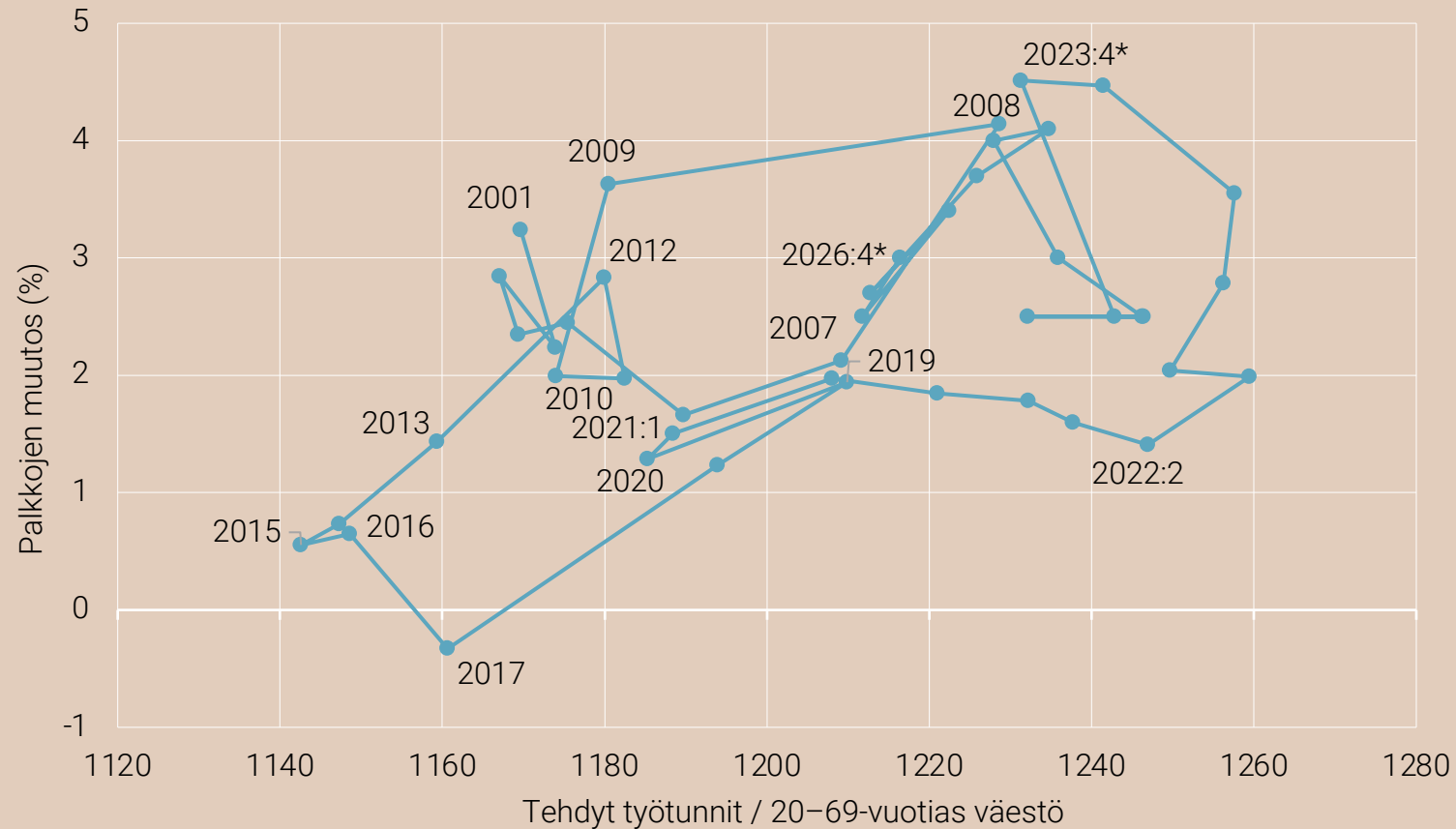
Labore

Maltillistuneet sopimuskorotukset

Kansantalouden sopimuskorotukset ja tehdyt työtunnit

2001–2020, 2021:1–2026:4

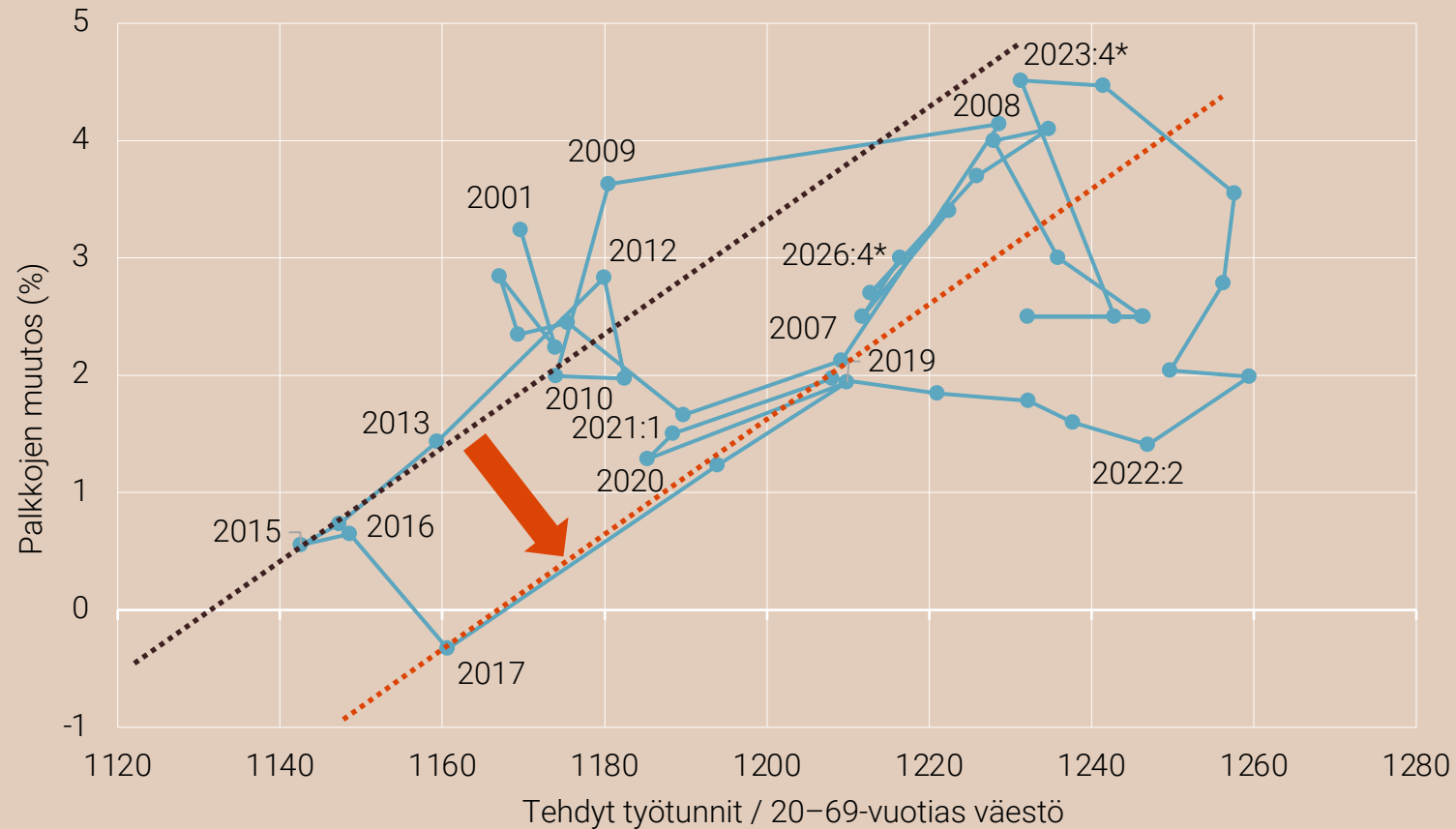
Lähde: Tilastokeskus.

Maltillistuneet sopimuskorotukset

Kansantalouden sopimuskorotukset ja tehdyt työtunnit

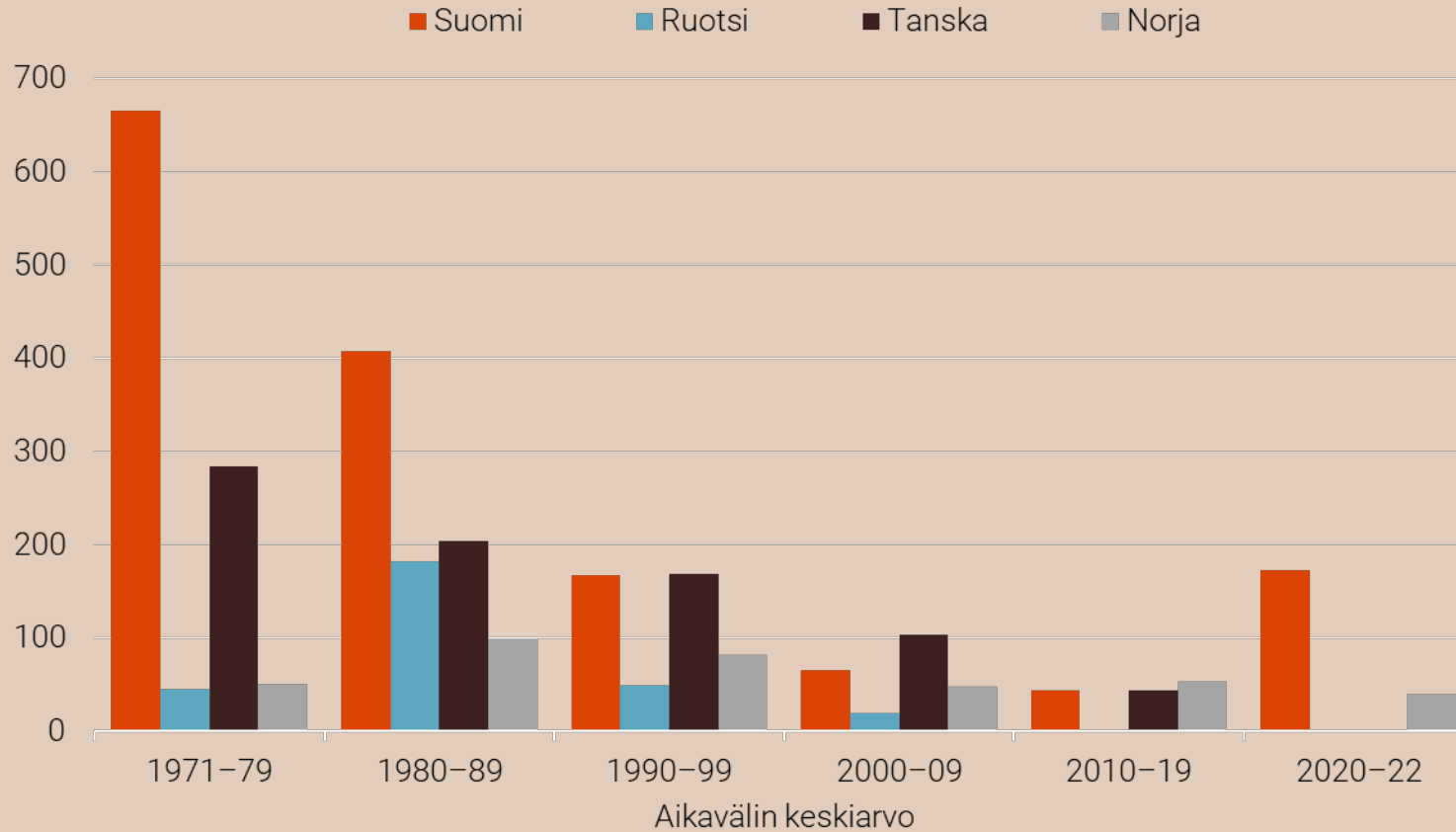
2001–2020, 2021:1–2026:4

Lähde: Tilastokeskus.

Lisääntynyt työmarkkinarauha

Menetetyt työpäivät tuhatta palkansaajaa kohti

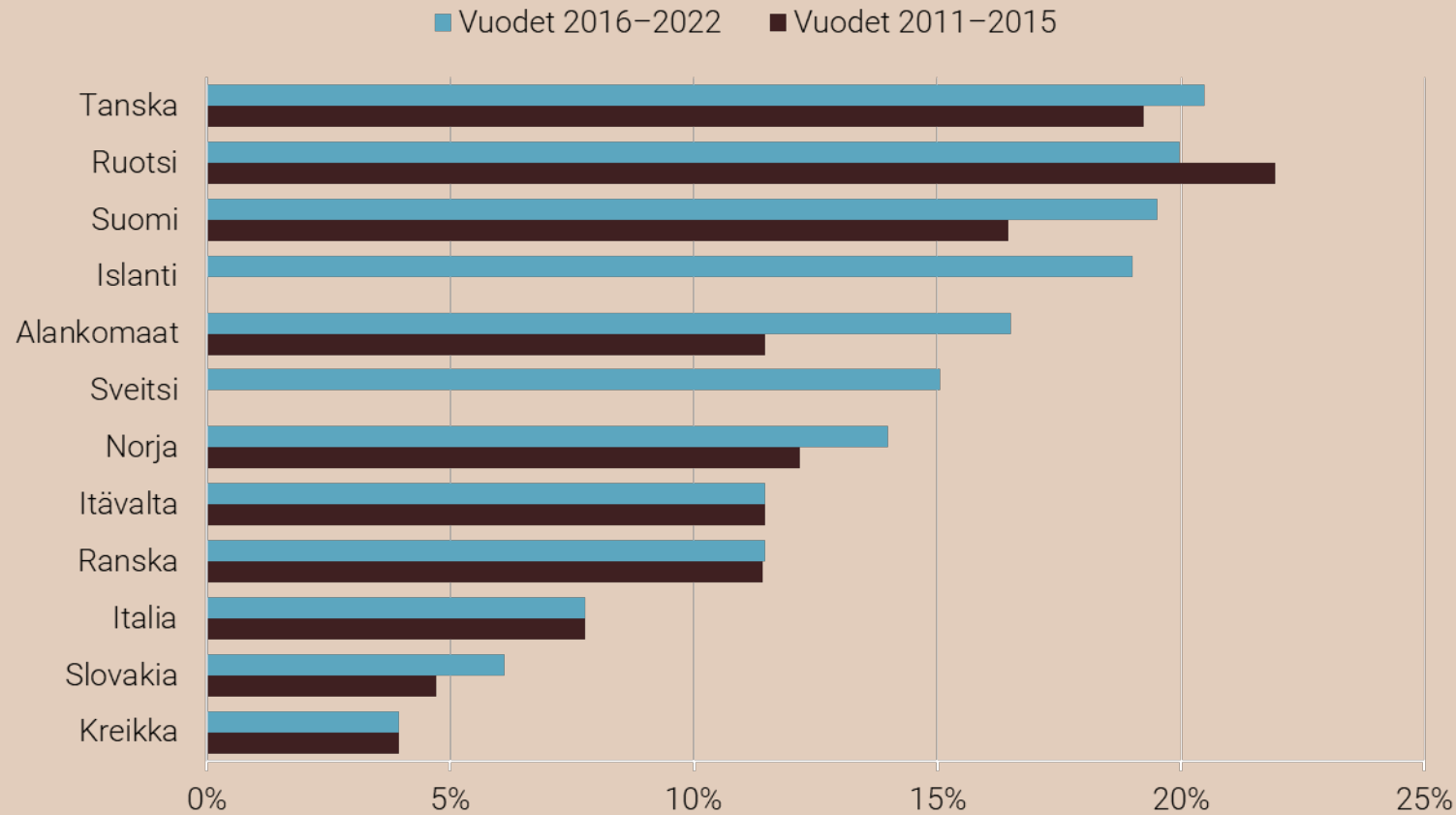

Lähde: OECD, ILO.

Työntekijät ovat liikkuneet vilkkaasti työpaikkojen välillä

Työpaikan vaihtajien osuus Euroopan maissa

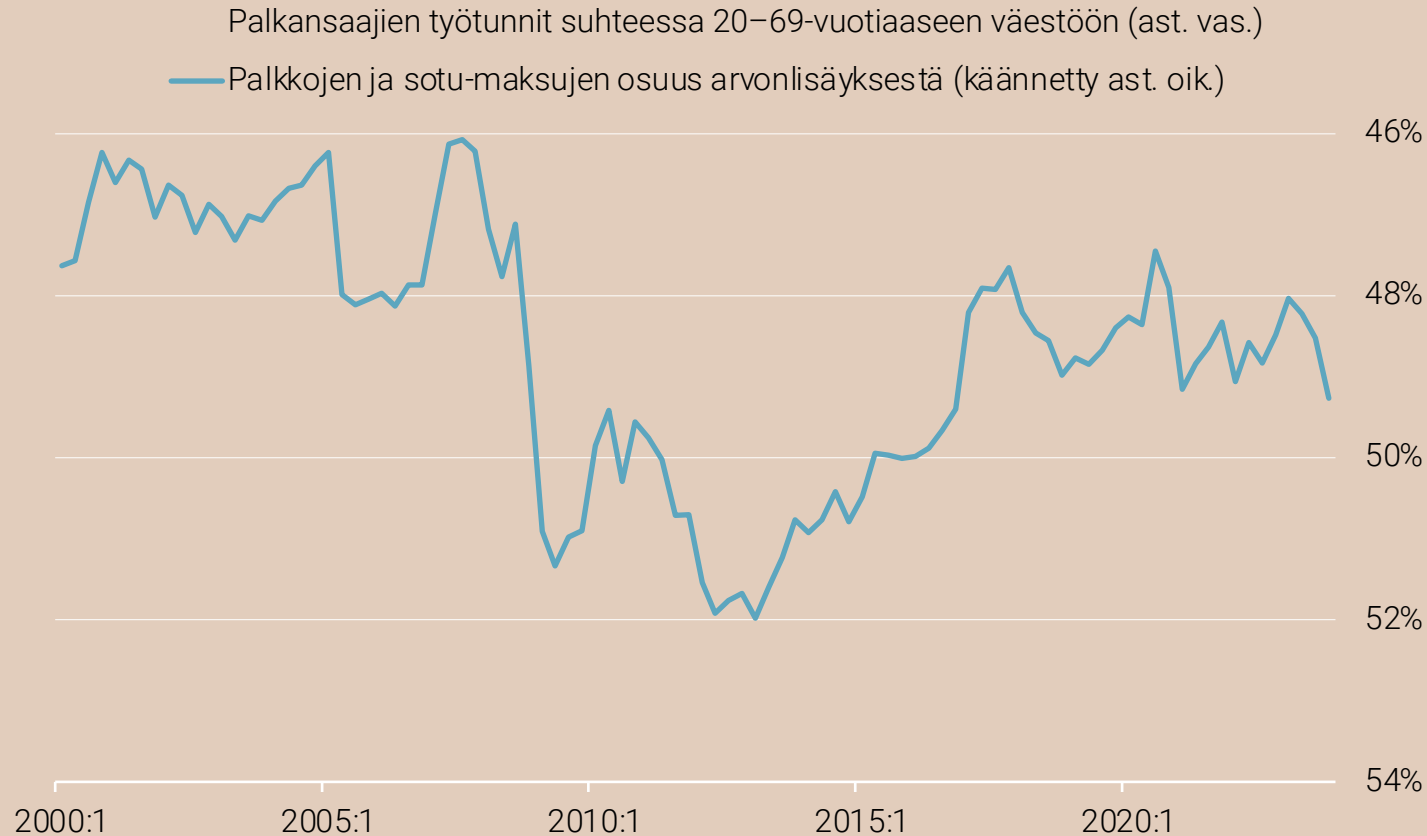

Lähde: Eurostat.

Kannattavuus ja työllisyys palautuivat

Työn tulo-osuus ja palkansaajien tehdyt työtunnit yksityisellä sektorilla 2000:1–2023:4

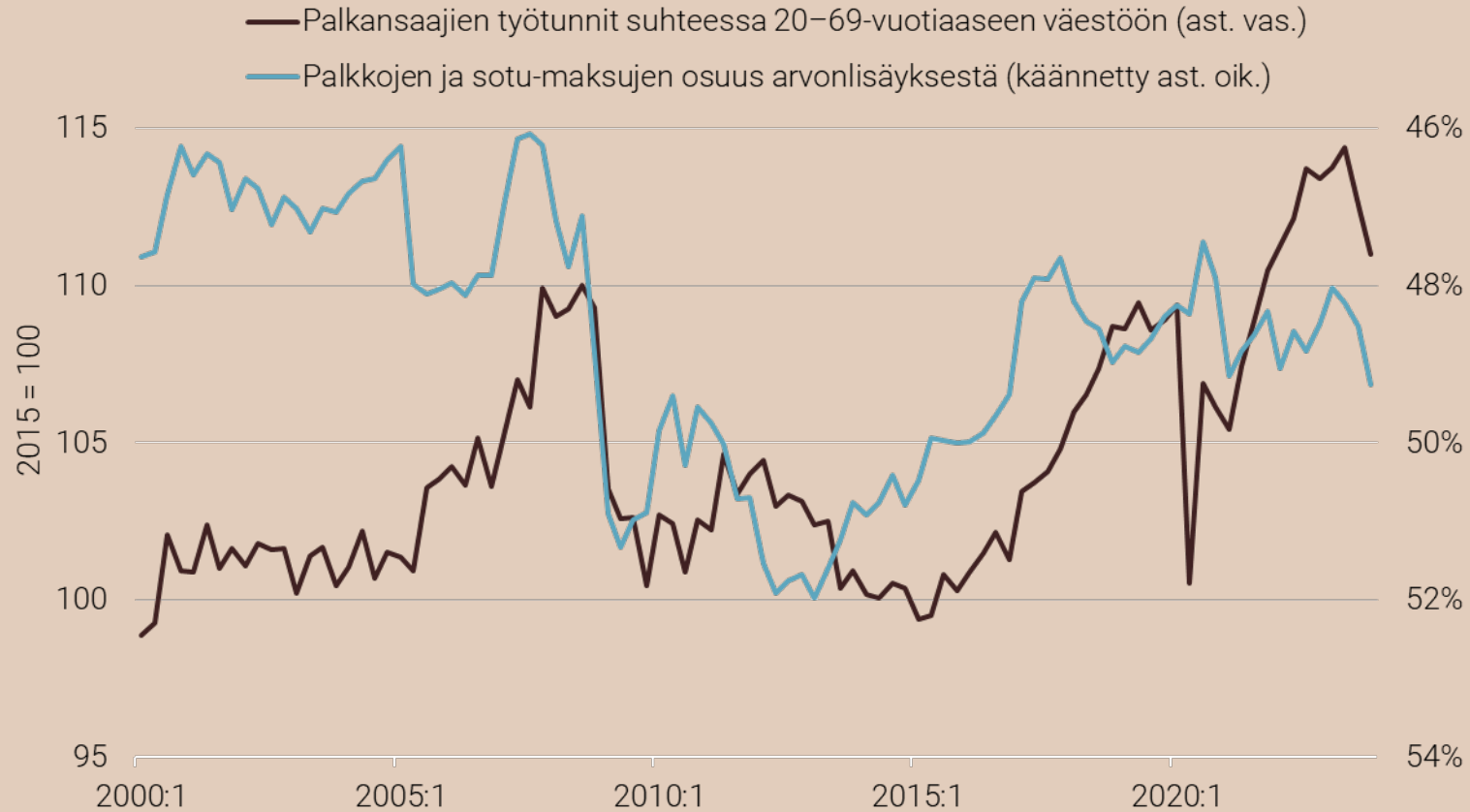

Lähde: Tilastokeskus.

Kannattavuus ja työllisyys palautuivat

Työn tulo-osuus ja palkansaajien tehdyt työtunnit yksityisellä sektorilla 2000:1–2023:4

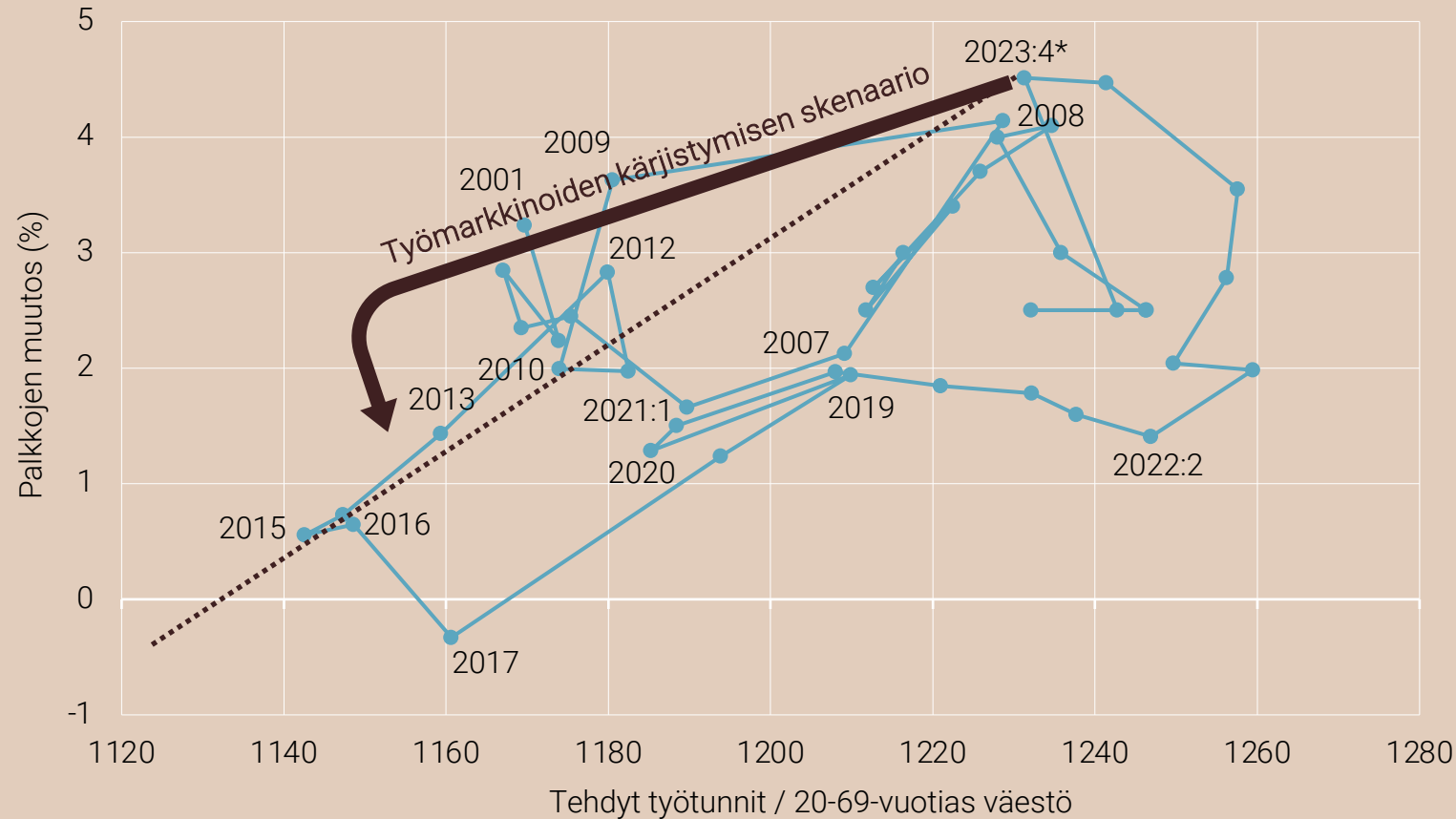

Lähde: Tilastokeskus.

Kannattavuus ja työllisyys palautuivat

Työmarkkinoiden kaksi skenaariota 2001–2020, 2021:1–2026:4

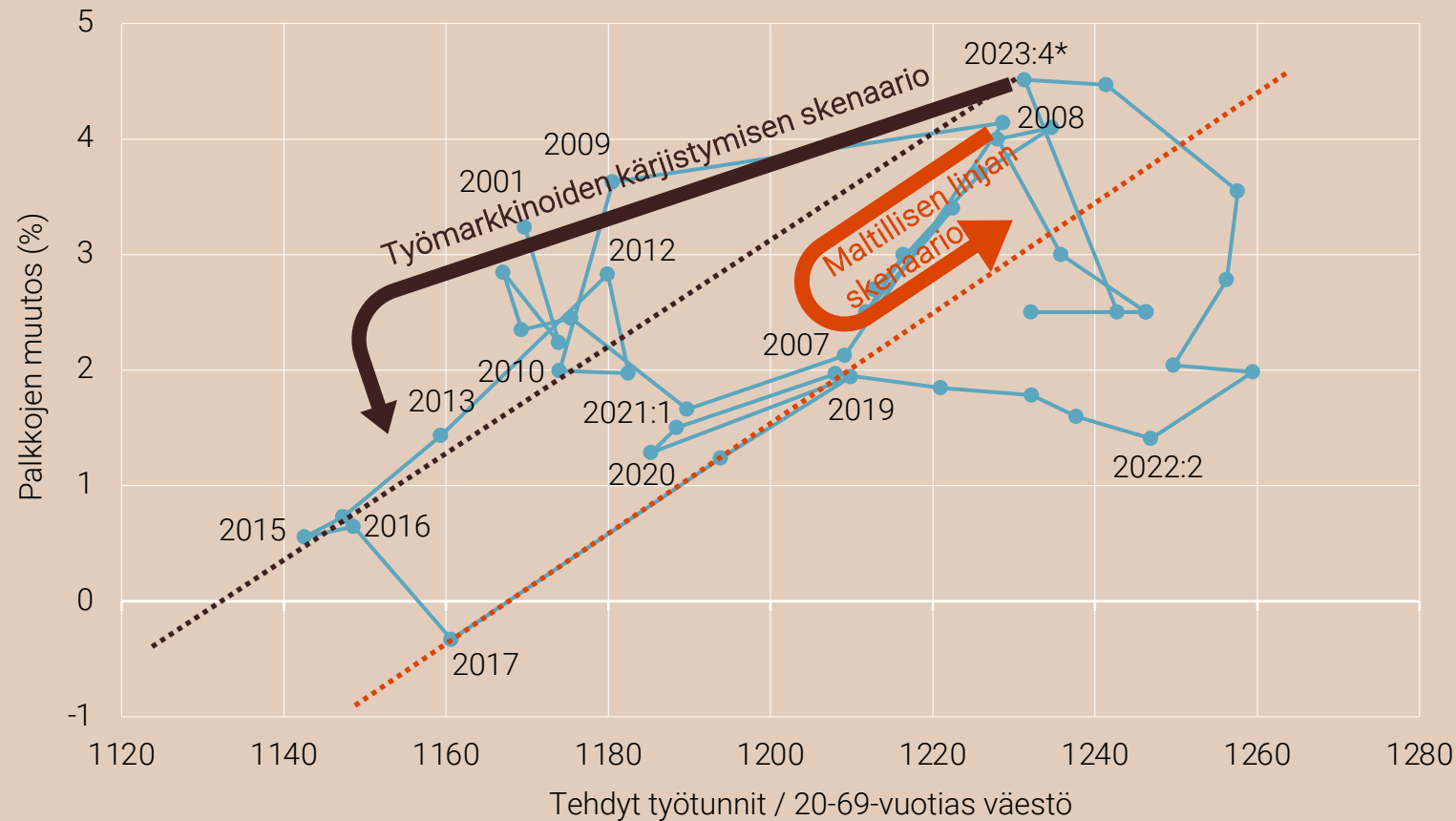

Lähde: Tilastokeskus.

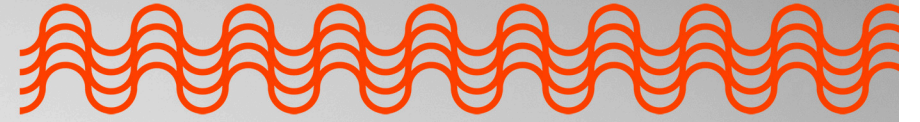
Kannattavuus ja työllisyys palautuivat

Työmarkkinoiden kaksi skenaariota 2001–2020, 2021:1–2026:4

Lähde: Tilastokeskus.

ENNUSTEPÄÄLLIKÖ
JUHO KOISTINEN

MUUT ENNUSTERYHMÄN JÄSENET

PAOLO FORNARO

ILKKA KIEMA

HANNA LEHMONEN

ESSI LINDBERG

MIKA MALIRANTA

AILA MUSTONEN

VEERA NIPPALA

JANI-PETTERI OLLIKAINEN

Labore

Labore

